

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ อำเภอจุฬาลงกรณ์ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีปฏิบัติ เลขที่ DEN-WI- 003-01

เรื่อง

การป้องกันอันตรายจากสิ่งคุกคามในงานทันตกรรม

	ชื่อ – สกุล	ลายเซ็น	วัน เดือน ปี
จัดทำโดย	นายนพพล ตั้งรมยวิไลย์		
ทบทวนโดย	นางสาวนนทภรณ์ พันธุ์พิมานมาศ		
	นางสาวนตยา บำรุงรัตน์		
	นายอภิสิทธิ์ ดิษคำ		
ตรวจสอบโดย	นายนพพล ตั้งรมยวิไลย์		
อนุมัติโดย	นายนพพล ตั้งรมยวิไลย์		

โรงพยาบาลทุ่งเขาหลวง

หน้าที่ 1 / 3

วันที่อนุมัติใช้

รหัสเอกสาร : DEN-WI- 003-01

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งคุกคามในงานทันตกรรม

ผู้จัดทำ : นายนพพล ตั้งรมยวิไลย์

ระดับเอกสาร : วิธีปฏิบัติ

ผู้ตรวจสอบ : นายนพพล ตั้งรมยวิไลย์

หน่วยงาน กลุ่มงานทันตกรรม

ผู้อนุมัติ : นายนพพล ตั้งรมยวิไลย์

1. วัตถุประสงค์

เพื่อปกป้องสุขภาพร่างกายของผู้ป่วยทันตกรรมและบุคลากรผู้ปฏิบัติงานด้านทันตกรรม

2. ขอบเขต

2.1 อันตรายจากรังสีเอกซ์

2.2 อันตรายจากแสงสีฟ้าในเครื่องฉายแสงสำหรับการอุดฟัน

2.3 อันตรายจากแสง UVC mobile ที่ใช้มาเชื่อมในงานทันตกรรม

2.4 อันตรายจากสารเคมีทางทันตกรรม

3. ผู้รับผิดชอบ

3.1 ทันตแพทย์

3.2 ทันตภิบาล

3.3 ผู้ช่วยทันตกรรม

4. นิยามศัพท์

4.1 รังสีเอกซ์ คือ รังสีที่ถูกนำมาใช้ทางการแพทย์เพื่อช่วยวินิจฉัยโรค ถูกจัดอยู่ในรังสีประเภท ไอออนไนซ์ โดยจะนำมาถ่ายภาพอวัยวะต่างๆที่แพทย์มีข้อสงสัยว่าอาจจะเกิดโรค ซึ่งจะทำให้แพทย์สามารถมองเห็นอวัยวะบริเวณนั้นได้

4.2 เครื่องฉายแสงสีฟ้า คือ เครื่องฉายแสงสีฟ้าเพื่อให้วัสดุอุดฟัน เรซินคอม โพลิตแข็งตัว

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งคุกคามในงานทันตกรรม	หน้าที่ 2 / 3
ระดับเอกสาร : วิธีปฏิบัติ	รหัสเอกสาร : DEN-WI- 003-01

4.3 รังสียูวีซี คือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าความยาวคลื่น 100-280 นาโนเมตร รังสียูวีซีมีความสามารถในการทำลายเชื้อโรคหรือเรียกว่า Ultraviolet Germicidal Irradiation ซึ่งทำลายเชื้อโรคไม่ว่าจะเป็น แบคทีเรีย ไวรัส รา เส้นใย ยีสต์ เป็นต้น โดยจะทำลายโครงสร้างกรดนิวคลีอิกซึ่งเป็นองค์ประกอบของดีเอ็นเอและอาร์เอ็นเอของเชื้อโรคที่ความยาวคลื่น 260-265 นาโนเมตร ซึ่งเป็นความยาวคลื่นที่ดีเอ็นเอของจุลินทรีย์ดูดซับได้ดีที่สุด

5. วิธีปฏิบัติ

5.1 แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อรังสีเอ็กซ์

5.1.1 กรณีผู้ป่วย

- ผู้ป่วยควรได้รับการถ่ายภาพรังสีเมื่อจำเป็นเท่านั้น
- ใส่เสื้อตะกั่วพร้อม thyroid shield ให้ผู้ป่วยทุกครั้งที่กำลังถ่ายภาพรังสี

5.1.2 กรณีบุคลากร

- ขณะถ่ายภาพรังสีต้องอยู่ในที่ที่ปลอดภัยจากรังสี คือ ยืนอยู่หลังฉากตะกั่ว และไม่อยู่ในแนวเดียวกับรังสี
- ไม่แตะเครื่องถ่ายภาพรังสีขณะถ่ายภาพ
- บุคลากรต้องเหน็บเครื่องวัดปริมาณรังสี(แผ่นรับรังสี)ทุกครั้งปฏิบัติงาน

5.1.3 กรณีบุคลากรอื่นในห้องรังสี

- ไม่ควรอยู่ในบริเวณที่ถ่ายภาพรังสีหรือควรอยู่หลังฉากตะกั่ว ต้องอยู่ห่างอย่างน้อย 6 ฟุต จากจุดที่ถ่ายภาพรังสี และไม่อยู่ในแนวเดียวกับรังสี

5.2 แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันแสงสีฟ้าจากเครื่องฉายแสงทางทันตกรรม

- ป้องกัน โดยการใส่เครื่องป้องกันแสงปิดป้องไม่ให้แสงลอดออกมา และหลีกเลี่ยงการจ้องแสงฟ้าขณะฉายแสง

เรื่อง การป้องกันอันตรายจากสิ่งคุกคามในงานทันตกรรม	หน้าที่ 2 / 3
ระดับเอกสาร : วิธีปฏิบัติ	รหัสเอกสาร : DEN-WI- 003-01

5.3 แนวปฏิบัติเพื่อการป้องกันอันตรายจากสารเคมีทางทันตกรรม

- กรณีฝุ่นผงทางทันตกรรม ให้นำบุคลากรใส่Mask แว่นตา เฟสซิลขณะปฏิบัติงาน และผู้ช่วยทันตกรรมใช้ high power suction ดูดละอองฝอยขณะทันตแพทย์ให้การรักษาคอนไจ ในเคสฟุ้งกระจายสูงเช่น อุดฟัน ขูดหินปูน พยายามเลือกใช้ชนิดทันตกรรมในห้องที่มีระบบระบายอากาศ
- กรณีสารเคมีเหลว เช่นน้ำยาล้างซัคชั่น ให้นำบุคลากรใส่Mask แว่นตา เฟสซิลขณะปฏิบัติงาน และสารเคมีเหลวเก็บในที่มิดชิด หากสารเคมีระเหยได้หมั่นคอยเช็คเรื่องการปิดฝาให้สนิทไม่วัปะปนกับน้ำดื่มหรือของกิน
- กรณีแผ่นเช็ดพื้นผิวทำความสะอาดยูนิท ใช้ 2 แผ่น ต่อการเช็ดหลังทำเคสเสร็จ 1 เคส ห้ามสัมผัสแผ่นเช็ดพื้นผิวด้วยมือเปล่าให้ใส่ถุงมือ disposable ทุกครั้ง
- กรณีสารปรอทจากการใช้อะมัลกัมอุดฟัน ขณะอุดฟันหรือผสมอะมัลกัมหลีกเลี่ยงการสัมผัสมือโดยตรง ทิ้งอะมัลกัมส่วนเกินในภาชนะสีชาที่มีน้ำและมีฝาปิดมิดชิด

6. เกณฑ์ชี้วัด

- 1.อุบัติการณ์ความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน.
- 2.รายงานผลการวัดค่ารังสีสำหรับบุคคลากรที่ปฏิบัติงาน x-ray กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

7. เอกสารอ้างอิง

8. ภาคผนวก